

dwars

STUDENTENBLAD UNIVERSITEIT ANTWERPEN

**MODERNE SLAVERNIJ:
DE ZAAK BOREALIS**

M/V/X IS ACHTERHAALD

**VERBORGEN
PARELS IN
HET R-GEBOUW**

FUCK LOGICA

beeld: Amber Peeters
lay-out: Emma Mertens

Toen ik uit mijn bed rolde, realiseerde ik me dat ik nog een editoriaal moest schrijven. Ik geef het toe: ik was het vergeten en het was intussen enkele uren voor de deadline. Als ik terugkijk op mijn week, is dingen vergeten eigenlijk wel een rode draad in het verhaal. In een luttele tijdsspanne van vijf dagen vergeet ik doorgaans enorm veel. Deze week alleen al vergat ik wel drie keer mijn sleutels op kot, waarbij ik ze zelfs een keer bij aankomst terugvond op de deur. Ik vergat twee keer een afspraak met vrienden. Ik vergat een deadline voor school en ik vergat minstens één keer schone sokken aan te doen. Een hele boterham dus.

Vergeetachtigheid en verstrooidheid hebben altijd al in mijn aard gelegen. Als kind had ik elke winter een nieuwe set handschoenen, muts en sjaal omdat ik die elk jaar wel weer ergens vergat. Ik moest tijdens speeltijden binnenblijven omdat ik mijn zelfstandig werk niet op tijd had afgemaakt door mijn algehele onoplettendheid en neiging om al eens een babbeltje te slaan. Ik ben nooit van die onoplettendheid afgeraakt. Dit jaar startte ik het derde academiejaar aan de universiteit met mijn derde studentenkaart en kreeg ik een preek van de medewerker van het gemeentehuis omdat ik mijn identiteitskaart al zo vaak kwijt was gespeeld dat ze vreesde voor vermoedens van criminele activiteit.

Ik hoor jullie al denken: die vergeetachtigheid is makkelijk opgelost als je gewoonweg een agenda koopt. Dan heb ik een pasklaar antwoord voor jullie: "zo werkt mijn brein niet". Ik heb al menige agenda gekocht zonder succes omdat ik ze niet gebruik of thuis vergeet (excuses voor de herhaling). Mijn hersenen weigeren pasklare logische antwoorden en oplossingen. En daarbij, ik zou mijn dierbare hersentjes nooit in de gevangenis die logica soms kan zijn willen stoppen. Dat zou me alleen maar beperken. En als dat wil zeggen dat ik soms wat dingen vergeet, dan neem ik dat er wel bij.

Ik raak soms zo geïrriteerd door logica. Ik kan er dan niet met mijn hoofd bij dat sommige mensen tijdens het luisteren al bezig zijn met schematiseren om zo snel mogelijk tot een logisch afkooksel van een antwoord te komen. Er zijn voor mij maar weinig situaties waarin zoiets nuttig zou kunnen zijn en dat zijn absolute noodsituaties. In alle andere situaties denk ik dat mijn creatieve, soms wat minder functionerende brein, me beter van pas komt.

De mannetjes die de infrastructuur van mijn hersenen aansturen weigeren in rechte lijnen te lopen en geven nooit een logische oplossing als eerste. De hersenmannetjes lopen in bochten door elkaar en maken om de vijf botten een zisprong. Ze rebelleren, gaan razendsnel en wachten niet op hun beurt om te spreken en daar hou ik van. Zo blijf ik jong, denk ik dan. Hierbij dus het vriendelijke verzoek om me niet meer lastig te vallen met al die logica, mijn hersenmannetjes regelen het wel zoals zij het willen.

Emma Mertens, **hoofdredacteur**

4 dossier: moderne slavernij

11 bystander training voor ingenieurs

12 blokken aan UA Antwerpen

15 fossiel onderzoek

18 close-up

24 brief aan toekomstige rector

26 puzzels

28 satire

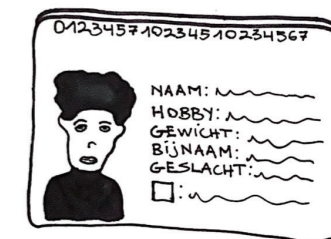
30 het laatste woord

31 poëzie

INHOUD

14 opinie: project X

Waarom staat ons geslacht nog op onze identiteitskaart? Weet je het antwoord ook niet? Maak je geen zorgen. Onze redacteur zocht het uit en concludeerde dat er geen enkele gegronde reden is.

Zin in een streepje kunst? Zoek het niet te ver van huis, want in het R-gebouw kan je ware parels aanschouwen. De tentoonstelling *Museum to Scale* bevat zowel moderne klasiëken als undergroundexemplaren.

20 kunst op de campus

WAAROM JE WAKKER MOET LIGGEN VAN DE BOREALIS-ZAAK

DOSSIER MODERNE SLAVERNIJ

Dat er ergens ter wereld mensen zijn uitgebuit voor die leuke broek die je voor enkele euro's kon kopen, kun je stiekem wel raden, maar ze staat je inderdaad beeldig en het leven is al zo duur. Ook dichterbij huis werken er mensen onder de waterlijn in mensonwaardige situaties. Volgens de Global Slavery Index telt België naar schatting 11.000 moderne slaven. Onder moderne slavernij vallen onder andere mensenhandel, gedwongen arbeid, gedwongen huwelijken en seksuele uitbuiting. Welkom in een dossier vol koppelbazen, onder-onder-onderaannemers en mensenhandelaars.

Juli 2022. Op een bouwterrein van Borealis, een chemiereus in de Antwerpse haven, worden er 55 slachtoffers van mensenhandel ontdekt. Het aantal loopt later nog op tot 174. Het gaat om lassers en pijpfitters uit Bangladesh, de Filipijnen en Turkije die werken aan de nieuwe Borealis-fabriek. Niet zomaar een nieuwe fabriek, maar een met een kostenplaatje van een miljard euro.

De Borealis-zaak wordt omschreven als de grootste uitgekomen zaak van mensenhandel in België, al is er begin dit jaar in Brussel een Chinees prostitutienetwerk opgerold waarbij 200 vrouwen als slachtoffer werden geïdentificeerd. Wat ook de grootste is, de Borealis-zaak kon gelukkig op veel mediabelangstelling rekenen, maar daarmee heb je als slachtoffer nog geen opvang. Ze legt structurele problemen bloot, maar daarmee zijn de systeemkwetsbaarheden niet opgelost. Ze stelt de bestaansonzekerheid van buitenlandse arbeiders en het gebrek aan waardering van bepaalde

jobs en bepaalde levens aan de kaak, maar daarmee is economische uitbuiting en slavernij nog niet uit de wereld.

Verderop komen verschillende stemmen aan bod die de Borealis-zaak intens hebben beleefd. Uit al hun verhalen vallen cruciale lessen te trekken. Wat in de gesprekken opviel, is dat de bewustwording bij politie, inspectie en magistratuur soms suboptimaal is als het over mensenhandel gaat. En ja, ook wij als burger moeten daar wakker van liggen. Omdat het onze morele plicht is, een opmerkelijke houding kan het verschil betekenen tussen een gered slachtoffer meer of minder, maar ook omdat het in het belang van ons allen is. Zoals advocaat en professor sociaal recht Jan Buelens zegt: "Als blijkt dat je ongestraft mensen in miserabele arbeidsomstandigheden kan laten werken, waarom zou je mensen dan nog correct betalen? Sociale dumping creëert A-burgers en B-burgers. Als je mensen slecht huisvest en laat werken in onveilige omstandigheden tegen schamele lonen, krijg je drama's als de ingestorte school op Nieuw Zuid in 2021. Wat als het toen geen vakantie was? Sociale dumping is daarom geen probleem in de marge. Sociale dumping ondermijnt een hele samenleving."

Kijktip: de documentaire *Qatar aan de Schelde* geeft de slachtoffers een gezicht.

ER WAS EENS EEN GEBOUW OP DE BISSCHOPPENHOFLAAN...

Het klinkt mogelijk vergezocht om dit dossier te beginnen met het lot van een verdrietig ogende blok op de hoek van de Bisschoppenhoflaan en de Keesinglaan in Deurne. Je zou het niet zeggen, maar het is een gebouw met een verhaal. Mochten muren kunnen praten en in tegenstelling tot hun verhuurders beschikken over empathisch vermogen, zouden ze het niet hebben over wat ze zagen toen de blok nog een woonzorgcentrum was, maar zouden ze vol afschuw en honderduit vertellen over wat er zich nadien allemaal in dit gebouw afspeelde.

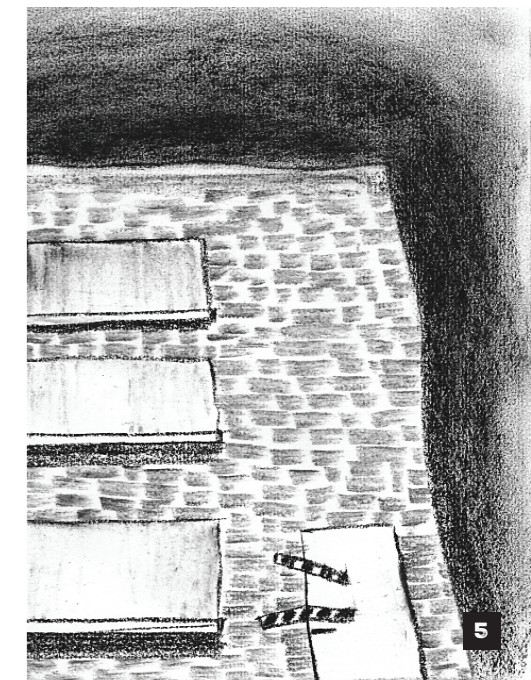
Een willekeurige weekdag in juni 2022. Horden Bengalese en Filipijnse lassers en pijpfitters stappen om zes uur 's ochtends op de Bisschoppenhoflaan in een busje dat hen naar Kallo zal brengen. Daar werken ze met nog honderden anderen aan de nieuwe Borealis-fabriek die massa's propyleen moet produceren. Het is misschien misleidend te denken, maar Borealis is niet hun werkgever. Borealis doet beroep op de onderaannemer Irem-Ponticelli, een Italiaans-Franse joint venture bestaande uit de multinationals Irem en Ponticelli die wereldwijd bij grote constructiewerken worden ingeschakeld voor laswerken. Irem-Ponticelli schakelt op zijn beurt een onderaannemer in die toezicht zal houden op de werf, Irem General Contractor. Die firma zoekt niet zelf werknemers, maar huurt in Turkije of Bangladesh interimkantoren in om arbeiders aan te brengen. Zo'n agentschap is Raj Bahr.

afpersing

Kan je nog volgen? Eigenlijk volstaat het te weten dat de Bengali en Filipino's een stordige 7.000 of 8.000 euro moesten betalen aan Raj Bahr om naar Europa te komen. Ze verkochten een stuk land of gingen een zware lening aan om dat geld te kunnen ophoesten, maar de appel zou slechts tijdelijk zuur smaken. Er werd hen conform hun ervaring en specialisatie een maandloon van 2.500 euro

beloofd. In drie maanden zouden ze die 7.000 of 8.000 euro terugverdienen en daarna zouden ze hun loon kunnen opsturen naar hun thuisland. In realiteit krijgen ze 1.250 euro per maand voor bijna 50 uur werk per week. Dat komt niet eens in de buurt van het minimumloon.

Op de werf zelf moeten de arbeiders niet op meer waardering rekenen. Lassers verrichten hun werk in de regen en opzichters communiceren al schreeuwend met de arbeiders. Als die laatste tegenpruttelen, bijvoorbeeld omdat ze taken moeten uitvoeren waarvoor ze niet opgeleid zijn, dan laat men hen verstaan dat ze direct door iemand anders kunnen worden vervangen en dus op straat belanden in een onbekend land waar ze alleen kunnen blijven als ze aan het werk zijn. De arbeiders zitten als ratten in de val, want ook de druk van thuis is groot. Naarmate de tijd vordert, worden de smeekbedes om geld te sturen frequenter en dwingender. Grote gezinnen moeten worden gevoed, medische kosten betaald. De schaamte is groot. Werken is het enige dat ze kunnen doen, wat de omstandigheden ook zijn. Hun uitbuiters beseffen dat maar al te goed. >

huisjesmelkerij

We zijn afgedwaald van het blok op de Bisschoppenhoflaan, waar de Bengali en Filipino's tussen 19 en 20 uur elke weekdag weer aankomen. Het zijn harde, lange dagen en in hun verblijf tot rust komen zit er niet meteen in. Het hele blok wordt tegen woekerprijzen door een wazige constructie van vennootschappen, die onderzoeksjournalist David Van Turnhout blootlegde (zie verder), verhuurd aan Irem. Datzelfde Irem huurt aan de overkant van de straat en aan dezelfde straatkant een gelijkaardig blok. De arbeiders zitten met acht in een appartementje. Zo verdienen veel partijen een centje aan mensenhandel, de slachtoffers uitgezonderd. Het is niet zonder reden dat advocaat Jan Buelens de Bisschoppenhoflaan 'de laan van de sociale dumping' noemt.

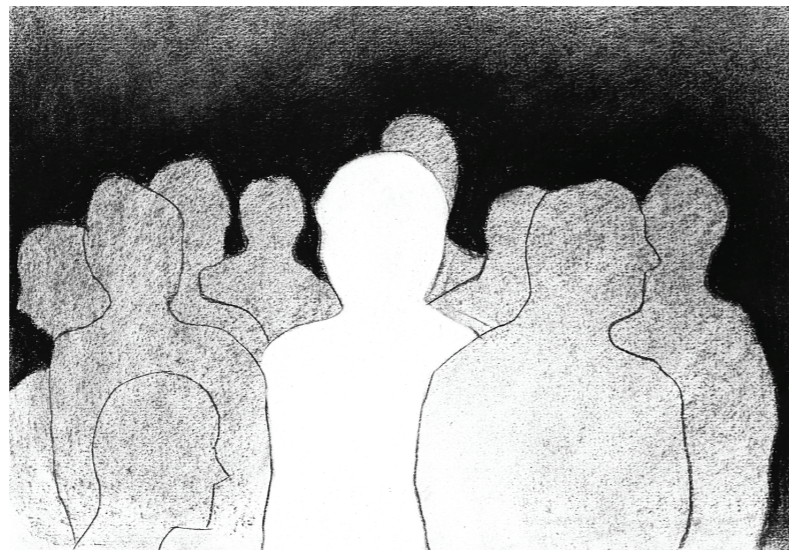
Wanneer je het blok zou betreden, valt meteen op dat die geen huisnummer heeft en dat er vrije toegang is. Er zijn geen branddeuren en ook al de recente en minder recente ontwikkelingen inzake brandveiligheid en -preventie lijken aan dit blok voorbij te zijn gegaan. Rookkoepels? Werken niet. Hetzelfde geldt voor het branddetectiesysteem. De enige nooduitgang? Vergrendeld. Rookmelders? Afwezig. Noodverlichting? Niet te bespeuren. De blustoestellen? Vier jaar vervallen. Brandhaspels? Niet daar. De veiligheidsmuur rond de stookolie-tank? Zo goed als helemaal afgebroken. De laatste brandveiligheidscontrole? 2010. En de muren hebben jeuk van de loshangende elektriciteitskabels en andere draden.

verzegeld

Eind juli 2022 krijgt de buitenwereld weet van de Borealis-zaak. Hoewel de eerste berichten dan in de pers verschijnen en Borealis verlegen om zo veel publiciteit de werf tijdelijk sluit, weet het bedrijf al sinds mei van hetzelfde jaar van mogelijke wantoestanden. In al die tijd heeft Borealis niets ondernomen. Wat met de arbeiders die plots zonder werk en werkgever vallen? De 55 Filipino's die als eerste slachtoffers worden geïdentificeerd, kunnen op opvang rekenen via de geijkte kanalen. De 17 Bengali die later in hetzelfde blok op de Bisschoppenhoflaan worden gevonden, moeten nog tot september in het gebouw van hun uitbuiters verblijven. Die maken van de situatie gretig

gebruik om binnen te vallen en de slachtoffers onder druk te zetten het pand te verlaten en naar het buitenland te gaan. Hoe verder weg, hoe verder het bezwarend bewijsmateriaal zich bevindt. De slachtoffers vinden steun bij elkaar en blijven. Hetzelfde geldt voor de 102 Turkse slachtoffers die verspreid zitten over verschillende panden in Antwerpen. De reden is dieptreurig: de structuren zijn er niet op voorbereid om met dit soort grootschalige economische uitbuiting om te gaan.

Enkele maanden na het uitbreken van de Borealis-zaak wordt het pand op de hoek van de Bisschoppenhoflaan en de Keesinglei verzegeld. De slachtoffers vinden druppelsgewijs opvang en werk. Het gebouw is tot op heden nog altijd verzegeld. Er schortte wat met de brandveiligheid.

HET SLACHTOFFER: HET VERHAAL VAN HÜSEYİN

De slachtoffers van mensenhandel op de werf van Borealis waren Bengaalse, Filipijnse en Turkse arbeiders. Waar de Filipino's relatief snel nadat de wantoestanden aan het licht kwamen op steun en begeleiding konden rekenen, bleef het lot van de Bengali en Turken baden in onzekerheid.

Hüseyin is een Turkse pijpfitter die twee maanden werkte op de Borealis-werf. Hij doet zijn verhaal: "Ik zou 3.000 euro per maand verdienen voor mijn werk bij Borealis. Ik werkte er vijf dagen per week, negen à tien uur per dag. In werkelijkheid kreeg ik de eerste maand 750 euro en de tweede maand niets. Op dat geld wacht ik nog altijd. Hoe ik hier kwam, is ingewikkeld. Ik had een contract bij het Turkse bedrijf Anki Tech. Borealis contracteerde met Irem-Ponticelli dat contracteerde met Irem General Contractor. Dat laatste bedrijf sloot een contract met Anki Tech om Turkse werknemers, onder wie dus ik, aan te leveren voor de Borealis-werf. Zo ben ik hier beland. Irem General Contractor was verantwoordelijk voor ons op de werf. Van Irem-Ponticelli of Borealis zelf heb ik nooit iemand gehoord."

Hüseyin werkte in juni en juli 2022 op de werf van Borealis, tot dat bedrijf de werken staakte onder druk van de mediaberichten over mensenhandel. Slopende en onzekere maanden volgden, terwijl hij in het gebouw van zijn uitbouter moest verblijven. "Ik zat zonder werk, had geen inkomen en er was geen opvang voor ons. Ik verbleef met andere Turkse arbeiders, werkzaam op de Borealis-site, in een gebouw van Irem in de Handelsstraat. Daar moesten we nog twee à drie maanden blijven nadat eind juli 2022 de hele zaak bekend raakte. Mensen van Anki Tech en Irem kwamen ons er in die tijd opzoeken, zetten ons onder druk het land te verlaten en bedreigden ons omdat we daar

geen oren naar hadden. We kregen van hen een ticket en honderd euro en dat was het, terwijl we anderhalve maand achterstallig loon hadden."

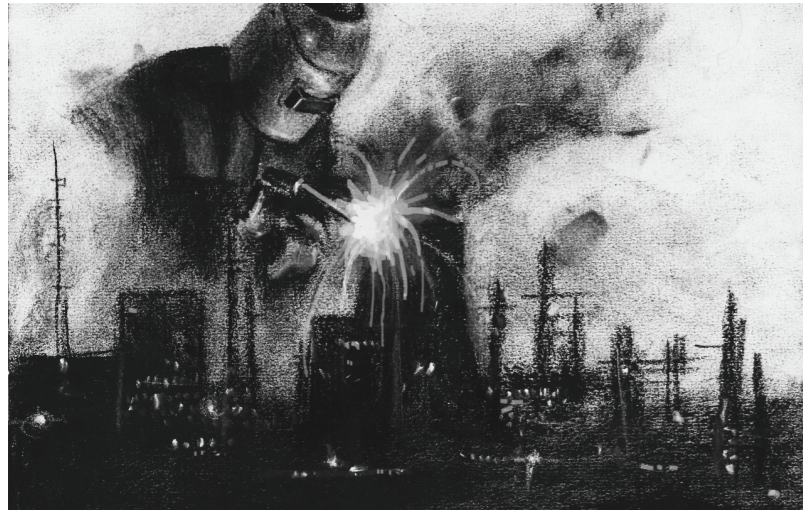
"In die periode was ik afhankelijk van hulp van vrijwilligers", vertelt Hüseyin. "Dankzij hen heb ik die periode doorstaan. Na een paar maanden kreeg ik hulp van het OCMW en een werkvergunning. De zoektocht naar werk in een nieuw land in zo'n emotioneel lastige periode was niet eenvoudig. Maar met enkele Turkse vrienden heb ik nu inmiddels tien maanden werk (interview uit september 2023) bij één bedrijf en dat gaat goed."

"Voor ik aan de slag ging bij Borealis, heb ik gewerkt in Saudi-Arabië, Dubai, Oman, Libië, Congo, Servië, Roemenië, Qatar en Nederland. Nergens was mijn ervaring zo slecht als bij Borealis." Hüseyin wil daarom eindigen met een oproep aan onze lezers. "Jonge mensen moeten onze verhalen begrijpen. Dit mag niet normaal zijn in Europa. Ik zie dat bedrijven in Europa buitenlandse werknemers anders behandelen. Ik hoop dat studenten ons steunen en meevechten voor een gelijkwaardige behandeling." ▶

DE ADVOCATEN: WETGEVING ZET DEUR OPEN VOOR WANTOESTANDEN

Jan Buelens en Mieke Van Laer (Progress Lawyers) vertegenwoordigen als advocaten de slachtoffers in de zaak-Borealis. Zij hebben ook de begeleiding van de slachtoffers op zich genomen die het centrum voor mensenhandel Payoke niet opving. Wat is de stand van zaken in het onderzoek? "Na één jaar is er nu een onderzoeksrechter aangesteld. Dat wil zeggen dat het voorbije jaar nog geen onderzoeksdaaden in het buitenland zijn gesteld. Welke sporen gaan daar nu nog te vinden zijn? Dat zal op de koop toe extra tijd kosten."

"Bedrijven die zich met gelijkaardige praktijken willen inlaten, worden alleen maar afgeschrikt als ze daadwerkelijk en op korte termijn worden gesanctioneerd", aldus Buelens en Van Laer. "Inderdaad, extra

controles zijn nodig. Er is een groot tekort aan sociale inspecteurs. Zo kan het zijn dat bedrijven nooit worden gecontroleerd of amper één aangekondigde controle in zeven jaar krijgen. Maar extra controles zonder aanpassing van de wetgeving volstaan niet. Hoe meer onderaannemers in de keten, hoe moeilijker te controleren wie juist de werkgever is en hoe de lijntjes allemaal lopen. Wat betreft de verantwoordelijkheid wordt er alleen gekeken naar wie zich vlak boven de werknemer in de keten bevindt. Niet naar wie zich nog hoger in de keten bevindt. Vertaald naar de Borealis-zaak: Irem General Contractor kan voor contractuele wantoestanden als werkgever van de arbeiders aansprakelijk worden gesteld. Borealis blijft buiten schot."

"Beroep doen op een opeenstapeling van onderaannemers werkt uitbuiting in de hand, maar is perfect wettelijk. Zo moet je als Borealis geen controle uitvoeren bij je onderaannemers, je hebt geen informatieplicht en je bent dus niet verantwoordelijk voor de arbeiders. Volgens de huidige wetgeving kan je doen alsof je van niets weet. Dat zet de deur open voor wantoestanden."

Hoezeer achten de advocaten Borealis zelf verantwoordelijk? "Ten eerste raakte Irem eerder in Zweden al in opspraak. Je mag van een groot bedrijf als Borealis verwachten dat zij een grondige screening vooraf doen. Ten tweede is er de vraag of de gehanteerde tarieven het effectief mogelijk maken om mensen correct te betalen. Borealis stelt dat ze alles bij elkaar opgeteld vijftig euro per uur betalen voor elke werknemer. Het valt moeilijk voor te stellen dat zo'n groot bedrijf dit bedrag betaalt en dat de arbeiders daar een tiende van krijgen, dat de rest blijft kleven aan tussenpersonen en dat Borealis daar geen probleem mee heeft. Die geldstromen in kaart brengen is geen evidente, maar wel een essentiële klus. Tot slot creëert Borealis onwetendheid door alles uit te besteden. Maar je kunt het wel weten. Kijk naar de werk- en leefomstandigheden van de arbeiders. Sla een babbeltje met hen. Je kunt perfect vragen wat ze moeten doen, hoe lang ze werken en hoeveel ze verdienen. Je moet het alleen willen weten."

PAYOKE: OMVANG BOREALIS-ZAAK ONGEZIEN VOOR ONS

Slachtoffers van mensenhandel hebben recht op opvang en begeleiding door centrum mensenhandel Payoke, dat ligt op de Italiëlei, grenzend aan het Begijnhof. Sofie de Bois en Femke De Wit van Payoke leggen uit: "Wij begeleiden die mensen zowel op juridisch en administratief als op psychosociaal vlak. Gemiddeld duurt zo'n begeleiding twee jaar. Meestal gaat het over een individu of een gezin dat zich aanmeldt. Dat was dan buiten vorige zomer gerekend, toen er plots acht mannen aan onze deur stonden die al snel een delegatie bleken te zijn van een veel grotere groep."

Waar Payoke zijn wortels heeft in de begeleiding van slachtoffers van seksuele uitbuiting, kreeg het nu te maken met een grootschalige zaak van economische uitbuiting. "De omvang van de Borealis-zaak was ongezien voor ons en ging onze capaciteit ver te boven. Veel slachtoffers van uitbuiting, zo ook in de Borealis-zaak, zijn gehuisvest in een gebouw van hun uitbuiters en daarom is het belangrijk dat ze daar weg raken. Ze zijn dan ondergebracht in twee hotels en een woonzorgcentrum. We zijn nu ook eenmaal afhankelijk van middelen van de overheid. Er zijn nu vijf tijdelijke psychosociale functies bijgekomen. Het valt dan maar af te wachten of we sterkere buffers hebben bij een volgende gelijkaardige zaak."

"Sinds Borealis krijgen we veel meer meldingen van economische uitbuiting. Zulke gevallen komen vaak maar boven water na een ongeval." De Bois geeft een voorbeeld. "Een Tunesiër werkte overdag als landbouwer voor zijn uitbuiters en voor de rest was hij zijn huisslaaf. Hij had zelf een verstandelijke beperking, wat hem nog kwetsbaarder maakte. Bij een ongeval met een grasmaaier verloor hij zijn vingertoppen. De uitbuiters wou hem niet naar het ziekenhuis brengen, want dan zou alles uitkomen. De buurvrouw had dat opgemerkt en belde de politie op. Het slachtoffer had pas na een tijd door dat hij slachtoffer was, omdat hij van een arm bergdorpje kwam waar het leven ook miserabel was. Dat zien we vaker en uitbuiters profiteren hiervan."

"Mensenhandel komt voor in alle sectoren en er blijft nog veel onder de waterlijn. Als we allemaal beter mensenhandel herkennen, zal het sneller opvallen. Als je bouwvakkers vreemde of lange uren ziet werken of ze geen bescherming dragen, praat dan met hen om meer te weten te komen over hun situatie. Als je sekswerkers kent die heel kort worden gehouden door hun baas of amper wat van hun opbrengsten mogen bijhouden, signaleer het dan. Bij Payoke kan je ook anoniem terecht."

"Ook is er nog werk bij politie en inspectie. Er leven nog vaak stereotiepe beelden van slachtoffers van mensenhandel. Dat het uitgemergelde vrouwen zijn met een doffe blik, terwijl bij seksuele uitbuiting uitbuiters er net alle belang bij hebben dat de vrouwen er goed uitzien voor hun klanten. Dat Europeanen geen slachtoffer van mensenhandel kunnen zijn. En nee, niet elk slachtoffer huult tijdens een verhoor, veel slachtoffers zijn net opgelucht dat ze hun verhaal kunnen doen." ▸

DE JOURNALIST: DOOR HUISVESTING AAN TE PAKKEN, PAK JE MENSENHANDEL AAN

Onderzoeksjournalist David Van Turnhout legde voor *Gazet van Antwerpen* verschillende facetten van de Borealis-zaak bloot en schreef over deze zaak het boek *Slavernij aan de Schelde*. Hij vertelt hoe een poster voor hem de doorbraak betekende.

“De dag na het wereldkundig maken van de mensenhandel bracht VTM een reportage over Turkse arbeiders die aangaven gelukkig te zijn bij Borealis aan de slag te kunnen. Zij zaten in het gebouw aan de Bisschoppenhoflaan en Keesinglaan waar daags voordien de Filipijnse slachtoffers werden weggebracht naar veiligere oorden. Ik ging naar het gebouw en terwijl ik het verhaal van deze Turkse arbeiders met een flinke korrel zout nam, viel mijn oog er op een poster over de Filipijnse gemeenschap die een trip naar Parijs organiseerde. Daar stond een nummer bij en een Filipijns klinkende naam. Ik belde het nummer en die tip bracht me naar het achtergebouw van hetzelfde blok waar ik zeventien radeloze, uitgebuite Bengali aantrof. Op dat moment nog onbekende slachtoffers die in tegenstelling tot de eerst ontdekte 55 Filipijnse slachtoffers lang hebben moeten wachten op de opvang waar ze recht op hadden en in het gebouw van hun uitbuiters verbleven tot en met september 2022.”

Van Turnhout onthulde na maandenlang speurwerk ook dat de blokken op de Bisschoppenhoflaan waar de Borealis-slachtoffers werden gehuisvest het product zijn van huisjesmelkerij op industriële schaal: “Het gebouw op de hoek van de Bisschoppenhoflaan en de Keesinglaan was eertijds een woonzorgcentrum dat deel uitmaakte van een gigantische vastgoeddeal. De nieuwe eigenaars zetten de oudjes er zogezegd tijdelijk uit onder het mom van een noodzakelijke opknappbeurt die nodig was omdat het gebouw inderdaad in erbarmelijke toestand was. Het gebouw heeft hoogstens een lijke verf gekregen en werd later ook brandonveilig verklaard. De oudjes kwamen nooit terug

en in de plaats werd het gebouw verhuurd aan Irem dat er veel buitenlandse arbeiders in kwijt kon. Waar de ouderen 600 euro per appartement betaalden, ving de nieuwe eigenaar nu 250 euro per bed aan huurgelden. In één appartement stonden acht bedden. We spreken hier over een vastgoeddeal van tweehonderd appartementen.”

Van Turnhout concludeert: “Wie de strijd tegen mensenhandel wil aanpakken, moet de controle op huisjesmelkerij opvoeren. Al die duizenden buitenlandse arbeiders moeten ergens verblijven en ze zijn hierbij afhankelijk van hun werkgever of uitbuiters. Uit angst op straat te worden gezet, zullen ze dramatische arbeidsomstandigheden sneller slikken. Als je de controles op huisjesmelkerij opvoert en extra RSZ-controles doet, heb je de sleutel in handen om de hele problematiek van mensenhandel beter in kaart te brengen.”

We contacteerden ook arbeidsauditeur Pieter Wyckaert. Die kan niets zeggen zolang het gerechtelijk onderzoek loopt. □

◆ EINDE DOSSIER ◆

tekst: Isaline Van Tornhout en Matthias Vangenechten
beeld: Ellen De Ridder
lay-out: Emma Mertens

VERPLICHTE BYSTANDER TRAINING VOOR INGENIEURS

Verschillende faculteiten organiseren met de steun van UAntwerpen bystander trainingen voor personeelsleden. De faculteit Toegepaste Ingenieurswetenschappen gaat nog een stap verder. Op 1 december houdt ze een verplichte bystander training voor studenten en personeelsleden. Studietrajectbegeleider Steffi Cornwell en hoofd-docent Stijn Derammelaere, bezielers van het initiatief, leggen uit.

“We zijn een faculteit waar mannen een stuk sterker vertegenwoordigd zijn dan vrouwen”, vertelt Cornwell. “Uit een bevraging in het kader van een masterproef enkele jaren geleden bleek dat de sfeer voor vrouwen niet altijd even evident is en we vonden dat we daarmee aan de slag moesten.”

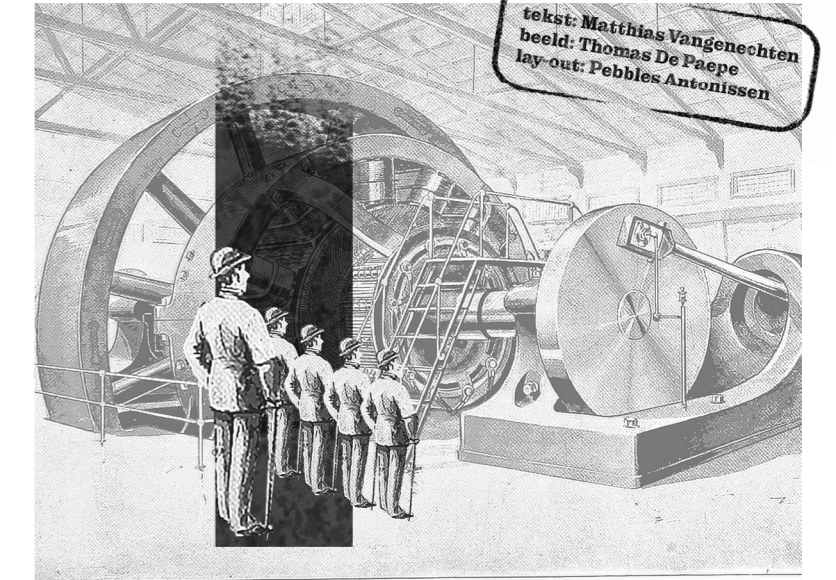
In december 2022 organiseerden ze voor het eerst een bystander training. Dit jaar volgt er een tweede editie. Opmerkelijk: de training is verplicht en dat voor alle studenten en personeelsleden. “De eerste editie stond helemaal in het teken van seksueel grensoverschrijdend gedrag, waarbij Sensoa een interactieve lezing hield”, vertelt Derammelaere. “We kregen terecht de opmerking dat grensoverschrijdend gedrag meer inhoudt dan seksueel grensoverschrijdend gedrag. Vanaf dit jaar kiezen we voor een diverse benadering. De eerstejaars krijgen training over seksueel grensoverschrijdend gedrag, de tweedejaars over racisme en discriminatie, de derdejaars over professionele situaties en de masterstudenten over grensoverschrijdend gedrag in werkrelaties. Zo krijgen studenten en personeelsleden het verhaal minimum vier keer op een andere manier te horen.”

“Dankzij de bystander training krijgen de deelnemers handvatten die ze niet alleen binnen de universiteitsmuren, maar ook daarbuiten kunnen gebruiken”, vult Cornwell aan. “Studenten belanden later op de werkvloer, soms in leidinggevende functies, en dan is wat ze nu meekrijgen bijzonder relevant.”

63% van de mannen en 84% van de vrouwen vond de bystander training relevant. “Via een bevraging achteraf krijgt iedereen ook de links mee naar

de vertrouwenspersonen of de sites waar de informatie valt na te lezen”, gaat Cornwell verder. “We willen de brug maken naar reeds bestaande ondersteuning.”

“De bystander training heeft ook een belangrijke signaalfunctie”, zegt Derammelaere tot slot. “Door ze elk jaar te houden, weten potentiële daders dat er nauwgezet op hen wordt gelet en dat het niet wordt getolereerd om over de schreef te gaan. Iemand zei me eens dat mensen gaan denken dat er van alles loos is in onze faculteit als we geregeld over grensoverschrijdend gedrag praten. Er gebeurt elk jaar een brandoefening. Niemand die denkt dat de universiteit daarom een brandonveilige omgeving is. Net zo leer je aan preventie doen.” □

tekst: Matthias Vangenechten
beeld: Thomas De Paepe
lay-out: Pebbles Antonissen

Active Bystander Training voor de ingenieur

DE PAARDENMARKTSITE

tekst: Pebbles Antonissen
 beeld: Ine Cuypers
 lay-out: Pebbles Antonissen

Als de muren van de universiteitsgebouwen konden spreken, zou het de moeite lonen om je oor er te luister te leggen. Bij gebrek aan zulke muren is het aan *dwaars* om zelf het verhaal uit de doeken te doen. Want vergis je niet: al is UAntwerpen als prille twintiger de benjamin onder de Belgische universiteiten, de gebouwen van onze universiteit kennen een rijke historische waarde. Deze editie zakken we af naar de Paardenmarktsite.

Wie aan Pythagoras of het Justitiepaleis in Brussel denkt, denkt aan stellingen. Wie aan de Paardenmarkt dacht, dacht aan... juist ja. Tot de stellingen afgelopen academiejaar plots waren verdwenen: na vier jaar aan renovatiewerken is de Paardenmarktsite de nieuwe thuishaven van de opleiding Productontwikkeling.

van Knechtjeshuis...

Een gloednieuw universiteitsgebouw dus, maar onderwijs op de Paardenmarkt is allesbehalve nieuw. Een duik in de site van Onroerend Erfgoed leert me de geschiedenis. In 1560 legde de stad er de laatste steen van het Knechtjeshuis. Knecht met de oude connotatie van jongen of jongeman welteverstaan. Het Knechtjeshuis was een weeshuis voor jongens, die er meteen ook een opleiding volgden. Tussen 1744 en 1754 werd de oostvleugel van de

binnenplaats aangevuld met een schoollokaal en een infirmerie, waaraan een gedenksteen in die vleugel nog steeds herinnert. Vanaf dat moment was het Knechtjeshuis een gesloten complex met vier vleugels rond een binnenplaats. Naast een schoollokaal en infirmerie, trof je er ook een slaapzaal, refter, keuken, wasplaats en bakkerij aan – die laatste zouden studenten vandaag ook nog wel kunnen waarderen. Meer dan driehonderd jaar vervulde het Knechtjeshuis zijn oorspronkelijke functie, tot het jongensweeshuis in 1883 verhuisde naar de Durlletstraat.

Het Knechtjeshuis stond niet lang leeg. In 1891 paste stadsbouwmeester Gustave Royers de gebouwen aan tot Stedelijke Nijverheidsschool met klaslokalen, turnzaal, bibliotheek, bestuursruimte en een ruimte voor een stoommachine. In de daaropvolgende jaren breidde de site alsmaar uit; er kwamen gebouwen tot in de Rodestraat en de Stedelijke Nijverheidsschool groeide uit tot een begrip tot ver buiten Antwerpen.

... naar productontwikkelaars

Sinds 2013 maakt Universiteit Antwerpen gebruik van de vroegere Stedelijke Nijverheidsschool. Wanneer we vandaag spreken over de Paardenmarktsite, dan hebben we het eigenlijk over drie gebouwen. Productontwikkeling nam haar intrek in S.O (Gebouw O op de Stadscampus) en heeft zo 6805 vierkante meter tot haar beschikking. Het zestiende-eeuwse Knechtjeshuis maakt integraal deel uit van dit gebouw en is beschermd onroerend erfgoed. Daarnaast zijn ook gebouwen S.N (Gebouw N) en S.PM-E (Gebouw 'Paardenmarkt'-E) deel van de site. S.N werd verbouwd tot computerlokalen. S.PM-E werd nog niet verbouwd en is tijdelijk in gebruik door de opleiding Architectuur, misschien maken zij er wel wat van!

Die invulling was er niet van bij de start. De eerste jaren was de opleiding Ingenieurswetenschappen er te vinden, tot die in 2016 naar een nieuwbouw op Campus Groenenborger trok. Een jaar later sloot UAntwerpen een

erfpachtovereenkomst met de stad voor het gebruik van de gebouwen en plande ze grondige renovatiewerken zodat haar *boomende* opleiding Productontwikkeling er kon intrekken. Wandelend door het gebouw valt meteen het gebruik van glas en staal op, materialen die passen in de historische sfeer, maar evengoed hedendaags zijn. Naast die balans tussen verleden en heden stond ook verbinding centraal in het ontwerp van de nieuwe campus. Dat blijkt uit het indrukwekkende glazen dak boven mijn hoofd dat de verschillende losse gebouwen op de site overkapt waardoor ze een mooi geheel vormen en uit de handige verbindingen waardoor ik in een mum van tijd in het Kauwenbergstraatje of Gebouw R kan staan.

De historische kelder biedt dan weer plaats aan meer dan driehonderd fietsen. Hoewel er veel nodig is alvorens ik een kelder induik, kan ik meer fietsenstallingen alleen maar toejuichen. Op de daken, zo liet ik me vertellen, liggen dan weer maar liefst 160 zonnepanelen. Het duurzaamheidsprincipe merk je ook aan het regenwater dat door de toiletten spoelt, de gierzwaluwen die de kans krijgen om hun nest te maken in het gebouw en de binnenplaats die onthard werd. Tot slot vallen de contrastmarkeringen en tactiele noppen aan de trappen en liften me op.

De gerenoveerde site viel in goede aarde. In augustus raakte bekend dat de site bij de vijf finalisten was van Het Erfgoedjuweel 2023, de monumentenprijs van stad Antwerpen. In september sleepte ze de prijs van de vakjury dan ook in de wacht. De jury noemde de Paardenmarktsite "een echt modeldossier". "Het project is doordacht aangepakt, consequent uitgevoerd en op korte tijd gerealiseerd. De aanpassing van een sterk verouderd schoolgebouw tot hedendaagse onderwijsinstelling bracht heel wat uitdagingen met zich mee. Toch werd er voor elke uitdaging een passende oplossing gezocht met behoud van de erfgoedwaarde. Universiteit Antwerpen maakte van een weinig gestructureerd gebouwencomplex een samenhangend geheel waar het opnieuw aangenaam studeren is", zo klinkt het op de website van Stad Antwerpen.

Met je eigen ogen ontdekken wat de site te bieden heeft? Ga Productontwikkeling studeren! In de gerenoveerde gebouwen van Productontwikkeling geraak je namelijk niet binnen als je geen student bent van dat departement. Dan toch geen Productontwikkeling? Zelfs als je nog maar op de binnenplaats staat, kun je niet anders dan toegeven dat dit met uitstek het mooiste gebouw van de Stadscampus is; dat is toch de mening van deze student die het merendeel van haar tijd slijt in de grauwe aula's van Gebouw R. □

tekst: Eline Naenen
 beeld: Emma Mertens
 lay-out: Emma Mertens

PROJECT X

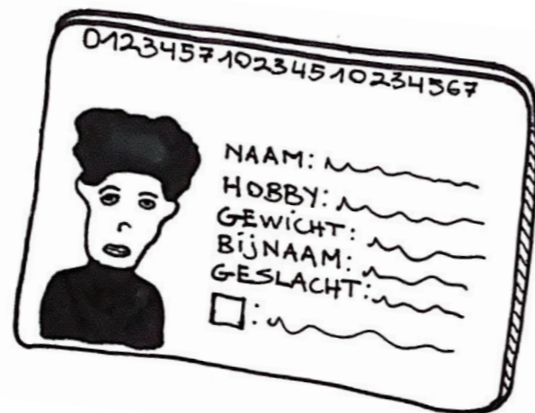
Naast onder meer een geboortedatum en een rijksregisternummer, staat ook je geslacht op je identiteitskaart. Voor 1958 was dat relevant om te bepalen of een vrouw zelfstandig mocht optreden in het rechtsverkeer. Intussen gaat de Belgische samenleving uit van gelijke rechten voor mannen en vrouwen en van gelijke mogelijkheden om te trouwen voor koppels van hetzelfde geslacht. Waarom wordt je geslacht dan nog altijd op je identiteitskaart aangegeven?

Het geslacht en de fysieke en juridische veranderlijkheid ervan, is voorwerp van politiek debat. Sinds de Transgenderwet van 1 januari 2018 bestaat de mogelijkheid om je geslacht aan te passen, waardoor ook je identiteitskaart je nieuwe geslacht aangeeft. Om gebruik te maken van die mogelijkheid moet je echter een keuze maken tussen man of vrouw en personen met een niet-binaire genderidentiteit passen in geen van voormelde hokjes. Niettemin moeten ook zij een keuze maken. Het Grondwettelijk Hof heeft die onverschilligheid aangekaart en heeft de wet deels vernietigd. De regering is daarom bezig met een wetsontwerp dat daaraan tegemoet probeert te komen. Maar waarom moet überhaupt een keuze gemaakt worden en wat is de relevantie daarvan voor het openbaar belang? Mensen kunnen ondertussen immers eenvoudigweg geïdentificeerd worden door hun rijksregisternummer. Dat je identiteitskaart je geslacht niet aangeeft staat dat niet in de weg. Het algemeen belang kan daarom niet aangehaald worden om individuele persoonlijkheidsbelevingen in de weg te staan.

Er is een tijdje gespeeld met het idee om een nieuwe geslachtsonderverdeling te introduceren met drie categorieën: man, vrouw en X. Mensen die zich niet identificeren als man of vrouw kunnen in de plaats van de

vermelding van de morfologisch-genitale of biologische M of V opteren voor de vermelding X. Een X voelt evenwel aan als een restcategorie die een onbevredigende minimale erkenning biedt aan mensen die zich niet kunnen wegstoppen in een van de bestaande hokjes. Hoe kunnen mensen hun geslacht, en breder nog hun leven tout court, ten volle beleven als ze zich niet comfortabel voelen bij het label dat ze juridisch krijgen opgekleefd?

Het Grondwettelijk Hof heeft in 2019 gezegd dat het geslacht niet meer per se gebruikt moet worden om mensen te identificeren, omwille van het geringe juridisch belang. Zou dat dan niet moeten betekenen dat het geslacht niet meer vermeld hoeft te worden op onze identiteitskaarten? De keuzemogelijkheden zijn namelijk beperkt waardoor niet alle mensen aan hun trekken komen. Ten slotte verdedigt de beperking van de geslachtsregistratie tot een binaire onderverdeling het idee dat mensen enkel exclusief man of vrouw kunnen zijn. □

UANTWERPEN GEEFT LIJST FOSSIELE ONDERZOEKEN VRIJ

tekst: Matthias Vangenechten
 beeld: Margaux Albertijn
 lay-out: Emma Mertens

In april schreef dwaars dat oliegigant ExxonMobil onderzoek aan UAntwerpen financiert. Na een vraag van dwaars heeft UAntwerpen nu een overzicht gegeven van alle samenwerkingen met de fossiele industrie. Zo vinden we in dat overzicht naast ExxonMobil ook bedrijven als Umicore en BASF. Op 26 oktober hebben we dat overzicht integraal gepubliceerd op onze site. Maar waarom schrijven we hier juist over?

Het gegeven dat universiteiten samenwerken met de fossiele industrie heeft aan Angelsaksische en Nederlandse universiteiten tot hevige protesten geleid in de afgelopen jaren. En niet zonder gevolg, de protesten leidden ertoe dat universiteiten openheid hebben geboden over de lopende fossiele onderzoeken en ertoe werden aangezet om samenwerkingen met de fossiele industrie uit te faseren of nog slechts te laten plaatsvinden onder strenge voorwaarden. Aan de Belgische universiteiten leeft het debat voorsnog niet. UAntwerpen liet in april nog aan dwaars weten geen formeel standpunt in te nemen.

Dat universiteiten niet met de tabaksindustrie in zee horen te gaan, voelt iedereen minstens intuïtief aan. Wat dan gezegd van fossiele concerns als ExxonMobil die zich al decennia van dezelfde misleidende technieken bedienen? Waarbij zij al die tijd wetenschappelijke bevindingen hebben geminimaliseerd en ontkend en miljarden hebben verdiend met het beschadigen van het leefmilieu, terwijl ze al sinds de jaren zeventig alle

kennis hadden over klimaatverandering? Kunnen zij bij academisch – vaak klimaatgerelateerd – onderzoek betrouwbare partners zijn? En wat is dan net hun agenda? Scharen zij zich plots achter een klimaattransitie? Of is het toch eerder greenwashing? Willen ze gebruik maken van de geloofwaardigheid van universiteiten om die op hen te laten afstralen? Wegen ze op de onderzoeksagenda van universiteiten om zo klimaatonderzoeken in een bepaalde richting te duwen? En wat is het effect op de geloofwaardigheid van academisch onderzoek en universiteiten als instelling? Het zijn vragen die een grondige, publieke reflectie verdienen aan onze universiteit en die niet los kunnen worden gezien van het hele financieringssysteem waarbij de afhankelijkheid van externe financiers toeneemt en ongewenste beïnvloeding niet imaginair is.

Om de werkelijke impact te kennen van de fossiele industrie, is het nuttig om ook zicht te krijgen op de onderzoeken en samenwerkingen van de afgelopen jaren, alsook op informele samenwerkingen. Denk bij die laatste aan bedrijfsuitstappen of lezingen zoals de door UAntwerpen georganiseerde Kekulé-cyclus waar sprekers van Bayer en BASF, bedrijven die ook onderzoek financieren, mogen komen opdagen. En om verder te kijken dan UAntwerpen alleen. UAntwerpen heeft een overzicht gegeven van fossiele samenwerkingen. De andere universiteiten kunnen nu niet achterblijven. □

beeld: Lena Vercammen,
Liv De Coninck
en Margot Franckx

tekst: Lucas Van Looveren
 beeld: Michael Ochs Archives (extern)
 lay-out: Pebbles Antonissen

BOSSANOVA BEATLES

The Beatles brachten in hun korte carrière slechts 214 nummers uit. Na het verschijnen van de single *Now and Then* begin november is de put met onafgewerkt songmateriaal volledig uitgedroogd. Gelukkig kan de Beatlesdeft zich laven aan de talloze covers, hommages en persiflages die ieder jaar het levenslicht zien. Strijkkwartetten, schlagerzangers, metalheads en Boliviaanse panfluitisten... allen wagen ze zich, met wisselend succes, aan de Beatlescatalogus. Zo ook het enige echte Brazilian Tropical Orchestra dat het oeuvre overgoot met een geut bossanovasaus.

Wie het in Keulen hoort donderden bij het horen van de term bossanova, dient zijn geografische kennis bij te schaven. Het genre is namelijk niet geworteld in het onweerachtige Rijnland, maar in het tropische Brazilië van de jaren vijftig waar componist João Gilberto jazz vermengde met traditioneel Braziliaanse samba. Een samenwerking tussen de Amerikaanse jazzsaxofonist Stan Getz en het echtpaar João en Astrud Gilberto betekende de internationale doorbraak van het genre. De ontspannen muziek viel in de smaak bij het brede publiek dat afhaakte bij de acrobatische bebopcapriolen van de New Yorkse jazzscene. Men kan de toenmalige muziekconsument geen ongelijk geven. John Lennon zong ooit "One and one and one is three", maar in het geval van het triumviraat Stan, Astrud en João is de som meer dan het geheel van de delen.

Die stelling gaat helaas niet op voor de optelsom bossanova + The Beatles, wat een muzikaal dieptepunt is. Brazilian Tropical Orchestra nam een greep uit het Beatlesoeuvre, gooide schaamteloos alle originele arrangementen in de prullenmand en knutselde een bossanovaomlijsting in elkaar. De zangpartijen gaf het orkest uit handen aan enkele blaasolisten en een lizig koortje dat af en toe een tekstflard voor zijn rekening nam, kwestie van de luisteraar enigszins bij de les te houden. Een miskleun van jewelste. Terwijl het originele *With a Little Help from My Friends* een vraag-antwoordspel is tussen de overige Beatles en Ringo, behield Brazilian Tropical Orchestra enkel de regel "Do you need anybody?". Ringo's doodeerlijk antwoord "I need somebody to love" krijgen we in de bossanovaversie nooit te horen. Het Braziliaanse orkest slaat de bal ook mis bij hun versie van *A Day in the Life*, een dijk van een

nummer, mede door de aanzwellende orkestpartijen die zorgen voor een muzikale uppercut. Niets van dat alles bij de bossanovaversie die gezapig voortkabbelt; een even grote misdaad als de glimlach van de Mona Lisa overschilderen met witte primer.

Alvorens ik de stempel cultuursnob krijg toebedeeld, moet ik toegeven dat het album niet geheel verderfelijk is. Dat de plaat aanvangt met mijn persoonlijke lieveling *Something*, bedaat enigszins de gemoederen. De lat moet bovendien niet altijd hoog liggen. Van een muziekcollectief met de weinig originele naam Brazilian Tropical Orchestra mag je geen aardverschuivingen verwachten, daar zorgt de ontbossing van het Amazonewoud wel voor. □

NE MOBLIEZ MIE

Herfst is het verkleedseizoen bij uitstek, met Halloween als hoogdag waarop je vrij bent om je voor een keer te verkleden zonder dat je daarvoor gekke blikken toegeworpen krijgt op straat. Een dag waarop je zonder zorgen een andere identiteit kan aannemen dus. Laat dat nu ook het thema van de voorstelling *Ne Mobliez Mie* van FC Bergman zijn.

Wanneer markiezin Marie Peyrat aan het einde van de negentiende eeuw het Kasteel van Gaasbeek erft, laat ze het gebouw volledig renoveren in vijftiende-eeuwse renaissancestijl. Het kasteel wordt omgetoverd tot een waar sprookjeskasteel dat ze bij sterven nalaat aan de Belgische Staat. Later wordt in haar inboedel een bijzondere reeks glasplaatfoto's teruggevonden waarop de markiezin als middeleeuws jongetje poseert in haar eigen sprookjeskasteel. De theatermakers van FC Bergman lieten zich inspireren door dat verhaal en bouwden het uit rond een anonieme vrouw die steeds van gedaante en identiteit verwisselt door de kunst van het verkleden. Het verhaal wordt door fluide identiteiten en verbeelding gekleurd en komt volledig tot leven door een combinatie van kortfilms en theater. □

Wil je binnendwalen in de sprookjeswereld van *Ne Mobliez Mie*? Houd dan onze socials in de gaten! *dWARS* geeft een duoticket weg voor de voorstelling op 13 december in de Bourslaschouwburg.

CULTUURKALENDER

Ne Mobliez Mie
 voorstelling,
 Bourslaschouwburg

Donderdagen van de Poëzie
 gesprek met Ruth Lasters,
 Permeke

Clubconcert 14 - Scheherazade

Antwerp Symphony Orchestra,

Koningin Elisabethzaal

Friction - A playground of biographies

voorstelling,

Bourslaschouwburg

MUSEUM TO SCALE, KUNSTIG(E) BLOKKEN

In het begin van het academiejaar verdween *Museum to Scale* even uit de gangen van het R-gebouw. Na renovatie keren de kunstkabinetten geleidelijk terug. Onze redacteur voelde zich niet te groot om een duik te nemen in de wonderlijke miniatuurwereld van *Museum to Scale* en beleefde een *trip down memory lane*.

Wanneer ik door het R-gebouw wandel, verkeer ik steeds in een nostalgische bui. Nochtans was het eerste semester van mijn academische loopbaan allesbehalve een zorgeloze tijd. Overdag sleepte ik mij door onoverzichtelijke colleges, onleesbare handboeken en chaotische groepsopdrachten om 's avonds naar het slaapkamerplafond te staren terwijl Leonard Cohen *Is This What You Wanted?* zong. Ik zou met een grote boog rond het R-gebouw moeten lopen, maar toch laat ik geen kans onbenut om rond te dwalen in de gangen vol kunstwerken. 'De mens, ge kunt gij daar niet aan uit', wist Gerard Walschap al.

Toen ik op de eerste dag van dit academiejaar door het R-gebouw wandelde op weg naar Students on Stage, had het interieur tot mijn grote ontsteltenis een metamorfose ondergaan.

De befaamde blokken met miniatuurkunstwerken waren in geen velden of wegen te bekennen. Toen ik dit nieuws meedeelde op het Sint-Jansplein, reageerde iedereen vol ongeloof. Na het tonen van fotografisch bewijsmateriaal maakte ongeloof plaats voor weemoedigheid. De dj's op het hoofdpodium deden nog zo hun

best, maar in het hoekje van het Sint-Jansplein waar ik mij bevond, was de feeststemming ver te zoeken.

Daags nadien ging een dwarsconfrater ter plaatse poolshoogte nemen en plaatste enkele foto's van de kale muren op zijn Instagramverhaal. In de daaropvolgende uren stroomden de reacties binnen. Talloze medestudenten reageerden oprecht verontwaardigd op het verdwijnen van de kunstblokken. Het oordeel was unaniem: het R-gebouw had zijn ziel verloren. Het had niet veel gescheeld of een menigte was met pancarten en brandende fakkels naar het R-gebouw gemarcheerd om de terugkeer van de kunstblokken te eisen. Zo'n vaart is het gelukkig niet gelopen; de ongerustheid over het verdwijnen van de kunstblokken bleek achteraf voorbarig. Cultuurdienst Rubi stelde me gerust en verzekerde dat de kastjes na renovatie zouden terugkeren. Enkele dagen na de afbraak werd alles terug opgebouwd.

De kunstblokken van het R-gebouw liggen niet alleen studenten nauw aan het hart, het

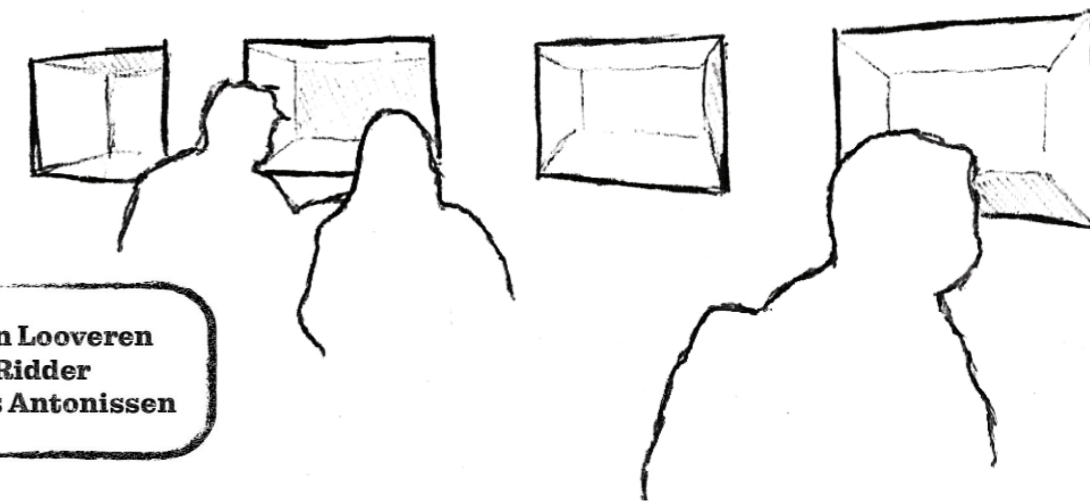
project dat de officiële naam *Museum to Scale* draagt, is een van de paradepaardjes van onze universiteit. *Museum to Scale* is het geesteskind van galeriehouder Ronny Van de Velde, die aan honderd Belgische kunstenaars vroeg om een miniatuurmuseumzaal te ontwerpen. Van de Velde verwijst zelf naar het werk *Boîte-en-valise* van de Franse dadaïst Marcel Duchamp, een koffer met miniatuurreproducties en -replica's van zijn eigen werk. *Museum to Scale* is evengoed een moderne interpretatie van het kunst kabinet, een kamer of kast voor een verzameling kunstwerken, rariteiten en andere memorabilia. Het kunst kabinet is voor de Antwerpse cultuurliefhebber geen vreemd gegeven. In de zeventiende eeuw stelde de specerijhandelaar Cornelis van der Geest een indrukwekkende collectie samen die door kunstschilder Willem van Haecht op doek vereeuwigd werd. In betere tijden ging ik dat schilderij regelmatig bewonderen in het Rubenshuis, maar nu het museum enkele jaren zijn deuren sluit voor renovatiewerken, ben ik aangewezen op het facsimile aan mijn slaapkamermuur.

Cornelis van der Geest had werken van Peter Paul Rubens en Quinten Massijs in zijn bezit, *Museum to Scale* toont daarentegen moderne meesters. De miniatuurkabinetten geven een overzicht van de Belgische kunstgeschiedenis met nadruk op de periode na 1950. Ronny Van de Velde is erin geslaagd om enkele grote namen zoals

Luc Tuymans, Rinus Van de Velde en Anne-Mie Van Kerckhoven te strikken, kunstenaars van wereldformaat, al bestaat de kans dat hun namen geen belletje doen rinkelen. Ik zal bij een andere gelegenheid mijn beklag wel doen over de stiefmoederlijke behandeling van het kunstonderricht. Wat u nu vooral moet onthouden is dat al dat moois kosteloos te bewonderen is in de wandelgangen van het R-gebouw. UAntwerpen is op die manier in het bezit van een uitgebreide collectie Belgische topwerken. De universiteit laat dan ook geen kans onbenut om dat in de verf te zetten. Toen *Museum to Scale* in 2018 een permanente verblijfplaats kreeg in het R-gebouw – voordien reisden de kunstkabinetten de wereld rond van Florida tot Locarno – maakte UAntwerpen het nieuws wereldkundig met een YouTube-filmpje waar kosten noch moeite voor werden gespaard.

Beelden van de miniatuurkabinetten wisselen af met *talking heads* Anne-Mie Van Kerckhoven en rector Herman Van Goethem. De epische muziek en flitsende montage passen eerder bij de trailer van *Mission Impossible* dan bij de aankondiging van een kunstaankoop.

De pathetiek van de YouTubevideo is misplaatst. De kracht van het project schuilt juist in de bescheidenheid. Terwijl culturo's elkaar tijdens de Biënnale van Venetië verdringen om een glimp op te vangen van Belgische topwerken, lopen er in het R-gebouw dagelijks talloze studenten achteloos voorbij werken van kunstenaars die in datzelfde paviljoen hebben tentoongesteld. Een cultuurpessimist zou klagen over de desinteresse in kunst die in ons Belgenland even groot is als het ego van de gemiddelde kunstenaar, ikzelf zie

tekst: Lucas Van Looveren
beeld: Ellen De Ridder
lay-out: Pebbles Antonissen

Museum to Scale eerder als kunstbeleving in zijn puurste vorm. In het R-gebouw is er geen eregalerij met topstukken, werken van bekende en minder bekende kunstenaars staan broederlijk naast elkaar. Het is aan de toevallige passant om te beslissen welk miniatuurkabinet de aandacht verdient. Geheel in lijn met die filosofie hebben informatiebordjes na de renovatie plaatsgemaakt voor QR-codes waardoor cultuurconsumenten hun oordeel niet laten hangen van de naamsbekendheid van de artiest. Daardoor komen minder evidente namen in de kijker te staan. Koen Theys, iemand? Zijn *Tout le monde Napoléon!* is nochtans een publiekslieveling onder studenten, en dat voor een kunstenaar die ooit een dode herdershond met een bijl in mootjes hakte. Zijn bijdrage aan *Museum to Scale* is gelukkige minder controversieel. Theys toont enkele Napoleonfiguren waarmee de kunstenaar verwijst naar de ijdelheid van de Franse generaal die in ieder van ons huist. En wie heeft er ooit al gehoord van Marie-Jo Lafontaine? Voor velen wellicht een nobele onbekende, maar iedereen heeft wel een mening over haar videokunstwerk *Dance the World*, het enige miniatuurkabinet met beeld én klank. Dat laatste had Lafontaine voor mijn part achterwege mogen laten. Uit goede bron heb ik vernomen dat te vroeg arriveren voor een examen en driekwartier *Dance the World* moeten ondergaan, geen pretje is. Hetzelfde kan gezegd worden over de roterende lichtbalken ter hoogte van de ingang aan de Lange Winkelstraat, een kunstwerk dat ongetwijfeld onaangename reacties uitlokt bij migrainelijders en epilepsiepatiënten. Op het wereldwijde web is de naam van de kunstenaar nergens terug te vinden, wellicht een veiligheidsmaatregel om de persoon in kwestie te beschermen tegen geïrriteerde studenten.

Er resten mij te weinig tekens om stil te staan bij elk kabinet. Daarom spits ik mij enkel toe op de werken die mijn voorkeur wegdragen. Na lang twijfelen koos ik twee kabinetten. Helemaal bovenaan staat *International Art* van Frank Maieu, een fictieve psychiatrische instelling voor twintigste-eeuwse kunstenaars waar Sigmund Freud de honneurs waarneemt. Wie alle afgebeelde artiesten kan benoemen, verdient het predicaat 'kunstkenner'. Op de tweede plaats staat het kunst kabinet met werk van fotograaf Léonard

Misonne, die al fietsend het laatnegentiende-eeuwse België doorkruiste om rurale landschappen op glasplaat vast te leggen. Als ik naar de dromerige beelden van Misonne staar, vergeet ik even dat elke ademteug uitlaatgassen van de Antwerpse Ring bevat.

Wie interesse heeft in de overige kunst kabinetten die niet in dit artikel aan bod kwamen, kan op verkenning gaan in de gangen van het R-gebouw. Blijf gerust langer voor de kabinetten staan en neger de blikken van de voorbijgangers die je ongetwijfeld een rare kwast vinden. De cultuurbarbaren weten niet wat ze missen. Bij het ter perse gaan van dit artikel is *Museum to Scale* nog in aanbouw, maar vanaf midden november is de hele collectie weer in haar volle glorie te bewonderen. Ondergetekende zal met enige regelmaat door het R-gebouw dwalen, al was het maar om de nostalgicus uit te hangen. Bij nader inzien was dat eerste semester toch een mooie tijd... □

OF STEUN HET VRIJE WOORD
Word Apache & kleef je sticker

Niet elke journalist schrijft zomaar wat hij wil. Want de mainstream en commerciële pers is zelden echt vrij.

Apache wel. Wij doen aan onafhankelijke journalistiek, zonder reclame of inhoudelijke inmenging van aandeelhouders of adverteerders.

Dat wordt ons niet altijd in dank afgenomen. Maar 'gutmensch', 'snowflake' of 'politiek correcte deugneus' genoemd worden deert ons niet.

Zulke geuzennamen dragen we met trots. Jij ook? Neem een abonnement en we sturen je zo'n 'badge of honour' op.

apache
 uit betrouwbare bron

STUDENTENPROMO
 Lees een jaar Apache voor slechts €2,99 per maand
 ▶ apache.be/student

LID VAN DE APACHE LEZENDE HUMMUS ETENDE QUINOA SNUIVENDE SUBSIDIES SLURPENDE WOKE BRIGADE
 apache.be

wereldvreemde planeet knuffelaar
 apache.be

gutmensch
 apache.be

VERDRAAG ZAAIER
 apache.be

IK DEMOCRATIE
 apache.be

BRIEF AAN DE TOEKOMSTIGE RECTOR (2)

In aanloop van de rectorverkiezingen schrijft onze redacteur enkele brieven aan de toekomstige rector waarin hij zich zo vrij voelt om aanbevelingen en suggesties te doen. Aanbeveling twee: open de deuren, open de ramen.

Geachte toekomstige rector

Sta me toe deze brief te beginnen met een niet al te moeilijke quizvraag: hoelang duurt het voor een studentenbladauteurje om de notulen op te vragen van de raad van bestuur van de universiteit die u dra leidt? Kleine tip: de notulen van de raad van bestuur zijn openbare bestuursdocumenten. Het is maar omdat u zo charmant aandringt dat ik u het antwoord haast onhoorbaar durf zeggen: ze zijn na een jaar herhaaldelijk vriendelijk verzoeken nog steeds niet verkrijgbaar.

Nu kunt u dit waardeloos gemuggenzift vinden, u zou het ook symptomatisch kunnen vinden voor een algemeen gebrek aan transparantie. Zo heeft u vast ook in *dwaars* gelezen dat de Commissie Sustainable Finance geen inzage krijgt in de beleggingen van UAntwerpen die ze ethisch moet toetsen. Op de site van UAntwerpen staat het inmiddels zo: "De commissie duurzame financiën kon geen concrete aanbevelingen formuleren die verder gingen dan algemene beginselen, omdat het Comité Roerende Waarden weigerde informatie te delen over sleutelindicatoren met betrekking tot de huidige portefeuille. Dit verhinderde elke vorm van nulmeting, trajectbepaling en toezichtstrategie."

belangenconflicten

Nog minder onschuldig wordt dit gebrek aan transparantie bij potentiële belangenconflicten. Externe financiers kunnen bijvoorbeeld bepalen of het door hen gefinancierde onderzoek wordt gepubliceerd of niet, naargelang de resultaten plezieren. De ALLEA-code, de Europese Gedragscode voor Wetenschappelijke Integriteit, deelt nochtans mee dat praktijken die de rapportage van resultaten in gevaar brengen de integriteit van het onderzoek en onderzoeksproces aantasten. Ondertussen kunnen lobbygroepen een leerstoel sponsoren aan onze universiteit en via deze leerstoel een eigen werknemer laten lesgeven en in commissies laten zetelen, zonder dat publiekelijk wordt vermeld dat deze gastprof werknemer is van de lobbygroep en overigens voor zijn academisch werk aan UAntwerpen wordt betaald door deze lobbygroep. Hoeveel explicieter moet een potentieel belangenconflict zijn alvorens het te vermelden? Ik ben blij dat u als toekomstig rector de vraag stelt.

Vergeef mijn verdorven geest, lieve toekomstige rector, maar toen ik het woord belangenconflict op papier zette, dwaalde mijn geest onverwijd af naar Silvia Lenaerts. Hoe zou het met haar zijn in Eindhoven, waar ze aan de Technische Universiteit als rector is aangesteld? Gebald komt het erop neer dat het studentenblad *Cursor* noch een kritisch artikel, noch een (door Lenaerts zelf) herwerkte versie mocht publiceren en hun hoofdredacteur mede hierdoor werd afgezet. Uit protest publiceerde *Cursor* een tijd geen artikels. U kunt nu denken waar ik u mee verveel. Dit is niet zomaar een Eindhovens zaakje: de potentiële belangenverstremming waarover *Cursor* wou schrijven en waarover *dwaars* ook al eerder schreef, speelde zich af aan

tekst: Matthias Vangenechten
beeld: Lena Vercammen
lay-out: Pebbles Antonissen

UAntwerpen. Als lid van de raad van bestuur van Lantis schreef Lenaerts een opiniestuk dat in de kaart speelde van Lantis zonder eerst haar Lantis-mandaat te vermelden. Niet veel later dook ze op in een INEOS-advertentie die de te bouwen omstreden ethaankraker in de haven van Antwerpen aanpreeft. Dit kon op felle kritiek rekenen van drie UAntwerpen-academici die haar te nauwe banden met de chemische industrie aanwreven. Hun opiniestuk zette de rector ertoe aan deze academici in een eigen opiniestuk brutaal op hun plaats te zetten. Nu stel ik me de vraag: zou u uw vicerector met hand en tand verdedigen of zou u zich in deze situatie zorgen maken over de onafhankelijkheid van uw universiteit?

vier aanbevelingen

Dit soort van belangenconflicten komen niet uit de lucht vallen. Ik hoef u niet te verkondigen dat mettertijd de balans tussen de verschillende geldstromen naar de universiteit is veranderd. Waar vroeger universiteiten bijna louter op publieke middelen teerden, worden ze nu almaar afhankelijker van externe financiers. Financieel, maar ook inhoudelijk: externe financiers krijgen zo een strategische greep op de onderzoeksagenda en de prioriteiten die worden gesteld. Gezien de financieringsperikelen waarmee universiteiten kampen, zal deze afhankelijkheid niet milderden. Uit voorgaande blijkt dat dit gepaard gaat met kwetsbaarheden die de geloofwaardigheid en de onafhankelijkheid van universiteiten in het gedrang brengen. Nu wil ik gerust voor een hele systeemomwenteling pleiten (altijd bereid voor een babbel!), maar laat ik op het gemakje beginnen met vier aanbevelingen. U zult snel merken, eigenlijk vraag ik niet meer dan minimale transparantiemechanismen en beschermingswaarborgen. Noteert u mee?

1. Een openbaar register van alle lopende onderzoeken en samenwerkingen met externe financiers, om zo een zicht te verwerven op de financieringsstromen en mogelijke belangenverstremmingen.

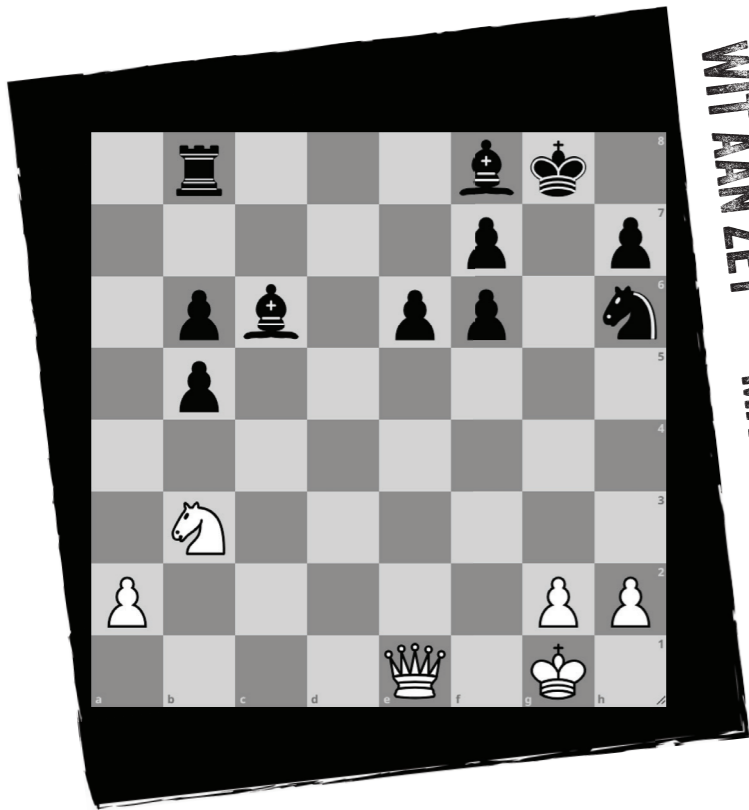
2. Een structureel gewaarborgd aandeel niet-extern gefinancierd onderzoek zodat er voldoende ruimte blijft voor spontaan onderzoek.

3. Maak niet alleen werk van een interne registratie van de nevenfuncties van academici, maar maak die om potentiële belangenconflicten duidelijk kenbaar te maken ook openbaar op hun profielpagina op de universiteitssite, zoals dat in Nederland gebeurt.

4. In die optiek is het de logica zelve dat academici op hun profielpagina aangeven door wie ze voor hun werk aan UAntwerpen betaald worden, indien dat niet UAntwerpen zelf is.

Met openlijke groeten

Matthias

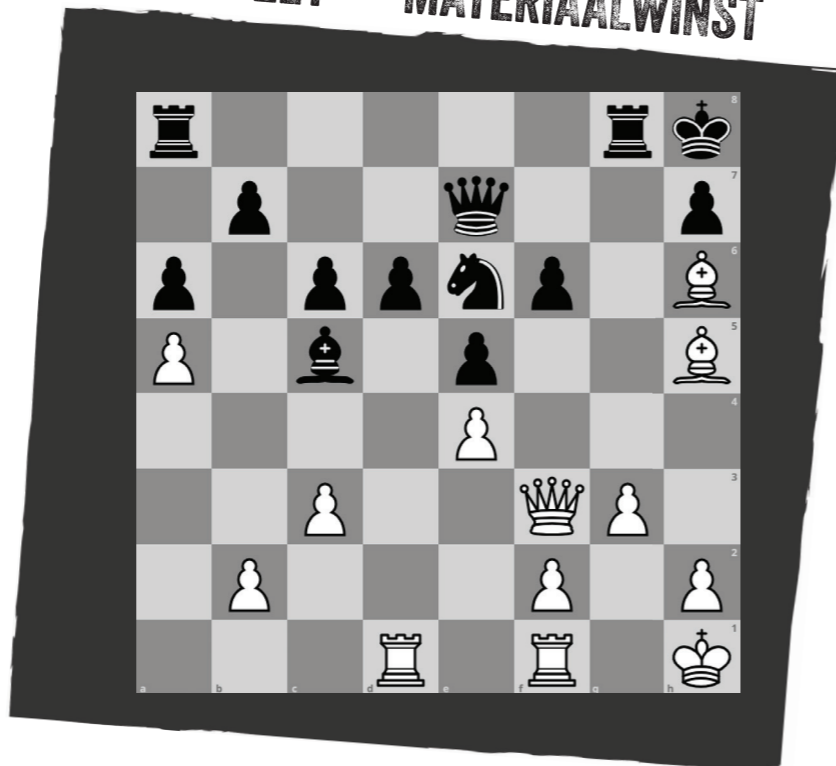
WIT AAN ZET — MATERIAALWINST

SCHAAKPUZZELS

Studentenschaakclub De Rode Loper zegent ons elke editie met doordachte schaakpuzzels. De regels zijn eenvoudig: er is slechts één winnende zet(tencombinatie). Dat kan schaakmat zijn, maar ook materiaalwinst of net uit een dodelijke val ontsnappen.

PUZZELS

WIT AAN ZET — MATERIAALWINST

	6	9		1	2			
8			4			6		
2					6			7
3	5		2			4		
		7			4	5	9	
				7				
				5		9		
					9			
9		6		4		8		

SUDOKU

KAKURO

Elke rij en kolom moet opgeteld uitkomen op het getal dat links van de rij of boven de kolom staat. Elke som kan bestaan uit de cijfers één tot en met negen en geen van die getallen mag meer dan een keer in een som staan. Zie je dus een rij met twee vakjes waar 3 uit moet komen, dan zijn de enige oplossingen 1+2 of 2+1.

		45	27		14	34		45	6
8				12				9	
14				17				14	
11					9				
16				20					12
11				28					
3			14					14	
34			15					27	
18							14		
16						5		10	
12				5			5		
17				10				12	

VRAAG HET AAN COACH CONNY

Elke editie laat **dwars** Coach Conny in de problemen, bekommernissen en diepste zielenroerselen van studenten duiken. Heb je zelf een onoplosbaar vraagstuk? Stuur je vragen en verzoeken naar contact@dwars.be en wie weet lost Coach Conny ze wel op in een volgende dwarseditie.

SATIRE

tekst: Coach Conny
beeld: Amber Peeters en
Remco Terryn
lay-out: Emma Mertens

Beste Coach Conny,

Ik wil u een bijzonder heftig probleem signaleren. Studenten zoals ik hebben het almaar moeilijker om hun kot te betalen. Hebt u de prijzen al eens bekeken? Koten zijn tegenwoordig zelfs zo duur dat je voor hun prijs drie keer je buikje goed kan vullen in de komida. Wat kan ik doen? Groetjes, Maximiliaan

Dag Maximiliaan,

Er is hier maar één bijzonder heftig probleem en dat ben jij. Door egoïstische minkukels zoals jij is het voor mensen met een armetierig leefloontje onmogelijk een betaalbare woning te vinden waar het vocht niet van de muren druipt, je niet tegen de loshangende elektriciteitsdraden loopt wanneer je de keuken betreedt en die keuken niet tegelijk ook de woonkamer, de badkamer en het toilet is. Zeg me eerlijk: waarom heb jij in godsnaam een kot nodig? Ik zal het je met alle mogelijke mildheid die in mij zit opbiechten: omdat je aan de mama en de papa zo nodig wilt bewijzen dat je een grote en zelfstandige onderneming van de papa en de mama is failliet, staan. Maar ja, de al van bij het begin in 2007 niet-levensvatbare onderneming van de papa en de mama is failliet, met als gevolg dat de belangrijkste, pardon de enige, financieringsbron is opgedroogd. Weet je wat de oplossing voor jou is? Dat je stopt met jezelf voor de gek houden. Je bent niet plots autonoom omdat je vlak voor je gaat slapen een schouderklopje van jezelf krijgt, fier dat jij jezelf wederom een dag in leven hebt gehouden. Doe jezelf een plezier en ga terug naar de mama en de papa. Ik ken je papa en mama niet, maar ik kan me niet voorstellen dat ze verrukt zijn om jou ook buiten het weekend in huis te hebben. Maar omdat ze je niet willen kwetsen, zullen ze dat vast goed verbergen, de schatten.

Liefdevolle groet,

Coach Conny

Geachte Coach Conny,

Ik heb via via gemerkt dat je deze brieven wel kan beantwoorden en daarom schrijf ik je via deze weg aan. Kun je asap de achterstallige huurgelden betalen? Het gaat over zeven maanden huur en ook nog schadeposten aan de douche en de ingebeukte deur van de multifunctionele keuken die tegelijk ook dienstdoet als woonkamer, badkamer en toilet. Mijn geduld is op en mijn van bij het begin kansloze onderneming is failliet. En ik heb een studerende zoon. Graag zouden we zijn kot kunnen bekostigen. Met hem 's weekends opgescheept zitten, is al meer dan genoeg. Mocht je dit niet binnen de vijftien dagen in orde brengen, zie ik me genoodzaakt om de vrederechter te vragen jou en je kinderen uit de woning te zetten. Dank bij voorbaat.

Peter, de verhuurder

tekst: Remco Terryn
beeld: Amber Peeters en
Remco Terryn
lay-out: Remco Terryn

SATIRE

VOOR SAUS

To hate or not to hate? Niemand vroeg het, maar het antwoord is meestal ja. Het is niet omdat ik maandelijks dit hekelschrift neerpen dat ik daarom ook een hater ben. In wezen ben ik de meest optimistische persoon binnen de redactie – alleen zet ik die versie van mezelf even aan de kant wanneer het nodig is. Het is namelijk beter om je frustraties te uiten dan om ze op te kroppen. Deze keer vertel ik je over mijn ervaring met geld uitgeven aan saus.

Je kent het wel. Je hebt een goede avond. Alles is leuk. De vrienden die je hebt leren kennen bij het toetreden tot ieders favoriete studentenblad stellen voor om frieten te gaan halen. Natuurlijk ben je daarin geïnteresseerd, dus wandel je mee. Wanneer je de frituur binnenwandelt, word je herinnerd aan een van de grootste vormen van onrecht binnen de moderne samenleving: de prijs van mayonaise. Of het bij Quick, McDonald's of de lokale frituur is, nergens vind je saus voor minder dan een euro. Ik herhaal het even voor de mensen die niet mee zijn: een euro.

Ik weet dat het een goede businessmove is, dat maakt het enkel meer frustrerend. Niemand eet frieten zonder saus. Het brengt veel geld binnen. Een pak frieten kost eigenlijk geen drie euro, maar vier. Ik zou het respecteren als ik er niet zo razend van werd.

In frituren ben ik het tenminste gewend dat je moet bijbetalen voor je geliefde drabje. Dat was altijd al zo, maar waar is de tijd dat je bakken met gratis sauspotjes had in fastfoodketens? Dat zij de lucratieve techniek van het aanrekenen van saus ontdekt hebben, is een van de ergste culinaire gebeurtenissen van deze eeuw – afhankelijk van wat je culinair noemt. De enige plaats die

ik nog ken waar je ongelimiteerd mayonaise krijgt zonder een belachelijke prijs te betalen, is het fastfoodrestaurant Five Guys. Het eten zelf is daar veel duurder, maar je hebt tenminste niet het gevoel dat je een euro betaalt voor saus.

De volgende quote van een mede-lay-outer en -hater bleef me bij en vat de problematiek perfect samen: "Ik stik nog liever in mijn frieten dan dat ik betaal voor saus."

Dat gezegd zijnde ben ik me ervan bewust dat er vele andere manieren zijn om aan mayonaise te geraken. Laatst zat ik nog bij de frituur te hopen dat het niet zou opvallen dat er een bokaal mayonaise uit de Carrefour in mijn jaszak zat. Ik weet niet of het gelukt is om onopgemerkt te blijven, maar ik weet alvast wél dat de hele redactie van het studentenblad genoeg mayonaise had.

Kleine disclaimer voor als je je aangesproken voelt: er zitten geen vijandige bedoelingen achter deze tekst. Als je diep gekwetst bent, kan je me altijd een mailtje sturen. Dan praten we het samen uit. ☐

k i t s

tekst: Thomas De Paepe
 beeld: Amber Peeters
 lay-out: Thomas De Paepe

Je zal het maar voorhebben: het ligt op het puntje van je tong en toch kan je er niet opkomen. Dat ene woord ontglipt je keer op keer. Ook dit jaar schiet *dwaars* alle schlemielen in zulke navrante situaties onverdroten te hulp. Maandelijks laten we ons licht schijnen op een woord waar de meest vreemde betekenis, de meest rocambolleske herkomst of de grappigste verhalen achter schuilgaan. Deze editie maken we het goed met 'kits'.

Drie maanden geleden wilde ik tijdens mijn middageten aan iemand bevestigen dat alles goed ging. Initieel typte ik 'cava' – geschreven als de drank, want dat bespaart toch wel enkele seconden – maar als taalminnend persoon ben ik steeds op zoek naar frisse woorden, sappige zegswijzen en hippe driediegheden. Als *catch-allterm* stuurt 'ça va' een dialoog al snel richting een pingpong; een Vlaamse versie van 'Okay? Okay.' uit *The Fault in Our Stars*. Omdat de variatiedrang in mij bruiste, keek ik meedogenloos toe hoe de backspaceknop mijn Spaans mousserend wijntje opslokte.

Vanuit een bestofte hoek in mijn achterhoofd kraakte het. Misschien leent 'alles kids!' zich wel tot deze situatie. Hoewel... 'alles kinderen'? Dat is al even gek als 'alles bubbels'. Hier begon de *rabbit hole*: waar komt die uitspraak vandaan? Is dat jongerentaal? Van welke eeuw? En wáárom is het 'kits' met een 't'?

'Alles kits' is gekend van de schunnige vorm: 'Alles kits achter de rits?' met langere en nauwelijks verholten uitgangen zoals 'Alles bon in de pantalon?' of 'Alles fijn achter het gordijn?'. Mijn vader wist me te vertellen dat de uitspraak door hem en zijn aanverwanten al werd gebruikt op 'het college' in de jaren '80. De vet(tig)e knipooog doelde daar op de seksuele activiteit van de afgelopen dagen, studenten blijven uiteindelijk studenten.

De uitspraak gaat al een eeuw mee, zo leer ik van Genootschap Onze Taal. In 1900 gebruikte men reeds de uitspraak 'alles kits', niet bepaald hedendaagse jongerentaal dus. Maar er is meer! Nog voor de kitse ritsen van mijn vaders tijd werd in 1932 door een Nederlander volgende uitspraak genoteerd: 'alles kits, kindje in de kolenbak, kachel in bed'. Voor de liefhebbers te verkorten tot: 'kindje in de kolenbak'. Dat taalkundig wonder kon je toen antwoorden als iemand je vroeg hoe het ging. Naar wat de Nederlander in kwestie toen een knipooog gaf, is een etymologisch raadsel. Net als de eigenlijke herkomst van het woord 'kits', waarvan gegokt wordt dat het afstamt van het Jiddische '(alles) Geites'.

Als ik in mijn inbox tegenwoordig een 'Hoe gaat het?' krijg, waag ik mij soms aan kachels in bedden en kinderen in kolenbakken. Dat is mijn klein Grootnederlands verzet tegen eentonigheid. Al laat ik me dan wel een kans voorbijgaan om nog eens lekker te zagen. □

Langzaam leren

Langzaam aan het leren om alleen te leven

Langzaam aan het leren om de scherven bij elkaar te vegen

Langzaam aan het leren om me zachtjes terug bij elkaar te lijmen

Langzaam aan het leren dat ik wel volsta

Langzaam aan het leren om het leven weer lief te hebben

Langzaam leren, langzaam groeien, langzaam terug mezelf worden.

tekst: Hanne Colémont
 beeld: Hanne Colémont
 lay-out: Thomas De Paepe

HOOFDREDACTEURS EMMA MERTENS | PEBBLES ANTONISSEN
REDACTIE ELINE NAENEN | EMMA MERTENS | ISALINE VAN
TORNHAUT | LUCAS VAN LOOVEREN | MATTHIAS VANGENECHTEN
| PEBBLES ANTONISSEN | REMCO TERRYN | THOMAS DE PAEPE
POËZIE HANNE COLÉMONT **EINDREDACTIE** TIM VERMEIREN
(VERANTWOORDELIJKE) | CASPER PEETERS | ELENA CEUPPENS
| EMMA MERTENS | FEE WOUTERS | FLEUR GOOSSENS |
HANNE COLÉMONT | LUCAS VAN LOOVEREN | MATTHIAS
VANGENECHTEN | PEBBLES ANTONISSEN **BEELD** AMBER
PEETERS (VERANTWOORDELIJKE) | EMMA MERTENS | HANNE
COLÉMONT | INE CUYPERS | LENA VERCAMMEN | LIV DE CONINCK
| MARGAUX ALBERTIJN | MARGOT FRANCKX | THOMAS DE PAEPE
COVER & BACK ELLEN DE RIDDER **LAY-OUT** REMCO TERRYN
(VERANTWOORDELIJKE) | EMMA MERTENS | PEBBLES ANTONISSEN
| THOMAS DE PAEPE **PR** AMBER PEETERS | EMMA MERTENS
| MAGALI HOOFD | PEBBLES ANTONISSEN | TIM VERMEIREN
SOCIALE MEDIA LENA BOECKX (VERANTWOORDELIJKE) |
ANKE DE CLEER | ELENA CEUPPENS | EMMA MERTENS | HANNE
COLÉMONT | MAGALI HOOFD | PEBBLES ANTONISSEN **IT** STAN
SCHEPERS | STEIN DE GROOF **DRUKKERIJ** EPO **MET DANK**
AAN EMMA MERTENS

dwars is het redactioneel onafhankelijk studentenblad van Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. Het magazine verschijnt minstens drie keer per semester en wordt gratis verdeeld op de campussen van UAntwerpen. Op www.dwars.be vind je met stevige regelmaat nieuwe content.
Dit nummer werd afgesloten op 05/11/2023

Vragen, opmerkingen en suggesties alsook lezersbrieven zijn van harte welkom. Anonieme brieven komen niet in aanmerking. De redactie behoudt zich het recht ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

Oplage: 1.500 exemplaren. V.U. Emma Mertens
Prinsesstraat 16, 2000 Antwerpen